

08.04.2011 r.

**CENTRUM KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO I PRAKTYCZNEGO
WE WSCHOWIE**

TEMATY NA USTNĄ CZĘŚĆ EGZAMINU Z JĘZYKA POLSKIEGO

Rok szkolny: 2011/2012

I. LITERATURA

1. Utopie i antyutopie w literaturze. Przeprowadź analizę porównawczą wybranych utworów literackich i przedstawionych w nich wizji świata.
2. Tradycja literacka kontynuowana i odrzucona w literaturze dwudziestolecia międzywojennego. Scharakteryzuj na wybranych przykładach.
3. Oryginalność w sposobie kreacji świata przedstawionego i bohatera w literaturze awangardowej. Zanalizuj problem na przykładach wybranych utworów.
4. Przedstaw i porównaj katastroficzne obrazy rzeczywistości w wybranych utworach XX wieku.
5. Rewolucja jako obraz i jako problem. Przedstaw temat, analizując wybrane utwory różnych epok.
6. Scharakteryzuj nurt katastroficzny na podstawie utworów literackich dwudziestolecia oraz czasów wojny i okupacji.
7. Głosy ocalonych w poszukiwaniu miejsca w świecie powojennym. Przeprowadź analizę wybranych utworów literackich.
8. Alegoria i symbol w dawnym piśmiennictwie polskim. Zanalizuj i zinterpretuj wybrane przykłady literackie.
9. Scharakteryzuj wielkie osobowości czasów minionych i współczesnych w poezji Cypriana Kamila Norwida.
10. Motyw miłości w literaturze. Analizując wybrane utwory literackie, scharakteryzuj jego różne ujęcia.
11. Kaskaderzy literatury. Przedstaw sylwetkę i dokonania artystyczne wybranego twórcy w oparciu o analizę i interpretację wybranych utworów literackich.
12. Tren jako gatunek literacki. Scharakteryzuj jego artystyczne realizacje w oparciu o twórczość poetów różnych epok.
13. Motyw miasta. Przeprowadź analizę porównawczą wybranych przestrzeni literackich.
14. Motyw dziecka w literaturze. Analizując wybrane utwory literackie, scharakteryzuj jego różne ujęcia.
15. Satyra, parodia, groteska jako metody demaskowania rzeczywistości. Zanalizuj wymienione formy literackie wykorzystując w tym celu wybrane przez siebie utwory.
16. Dokumentaryzm, mimetyzm, parabola w literaturze współczesnej. Scharakteryzuj na wybranych przykładach literackich odmienne sposoby prezentacji świata przedstawionego w literaturze.
17. Scharakteryzuj sposób funkcjonowania i znaczenie świata fantastycznego w wybranych utworach literackich.
18. „Non omnis moriar” –scharakteryzuj topos nieśmiertelności poezji i poety na podstawie wybranych utworów różnych epok.
19. Dziennik, pamiętnik jako wyraz subiektywnego widzenia świata. Scharakteryzuj wymienione formy wypowiedzi, odwołując się do przykładów z literatury XX wieku.
20. Polska prawdziwa i jej przyszła wizja. Scharakteryzuj problem w świetle wybranych utworów XIX i XX wieku.
21. Refleksje na temat świata i człowieka w poezji Karola Wojtyły. Scharakteryzuj problem na przykładzie wybranych tekstów poetyckich.
22. Motyw dziecka w literaturze. Analizując wybrane utwory literackie, scharakteryzuj jego różne ujęcia.

23. Utwór programowy, manifest literacki – scharakteryzuj ich formy i pełnione role w różnych epokach, analizując wybrane przykłady.
24. Motto – kluczem do interpretacji dzieła literackiego. Scharakteryzuj temat, odwołując się do wybranych przykładów.
25. Różne ujęcia motywu biesiady. Scharakteryzuj literackie obrazy ucztowania na podstawie wybranych dzieł literatury.
26. Etos inteligenta i jego demaskacja. Zanalizuj problem na wybranych przykładach.
27. Dom i duchowa bezdomność. Scharakteryzuj problem w świetle wybranych utworów XIX i XX wieku.
28. Scharakteryzuj wpływ kontekstu filozoficznego na powstanie i wymowę ideową dzieła. Swoje wnioski potwierdź dowolnymi przykładami z różnych epok literackich.
29. Motyw młodości w literaturze. Analizując wybrane utwory literackie, scharakteryzuj jego różne ujęcia.
30. Świat jako teatr. Scharakteryzuj funkcjonowanie tego motywu w wybranych utworach literackich
31. Różne ujęcia motywów tatrzańskich w poezji polskiej. Scharakteryzuj zjawisko odwołując się do utworów z okresu pozytywizmu i Młodej Polski.
32. Symboliczna wymowa imion w literaturze różnych epok. Scharakteryzuj zagadnienie na wybranych przykładach.
33. Na przykładzie dwóch wybranych epok scharakteryzuj zależność dominujących w nich gatunków literackich od ich założeń ideowych.
34. Poprzez analizę porównawczą dokonaj konfrontacji polskich mitów narodowych z rzeczywistością historyczną. Odwołaj się do literatury różnych epok.
35. Scharakteryzuj cechy gatunku *fantasy* w wybranych utworach literackich XX wieku.
36. Twórcy o procesie tworzenia. Scharakteryzuj zjawisko autotematyzmu na dowolnych przykładach literackich.
37. Tworzenie bywa formą autoterapii dla artysty. Scharakteryzuj zagadnienie za pomocą analizy i interpretacji wybranych przykładów.
38. Scharakteryzuj rolę, jaką może pełnić biografia autora w kształtowaniu świata przedstawionego utworu. Posłuż się przykładami z różnych epok literackich.
39. Scharakteryzuj funkcjonowanie motywu artysty na przykładzie utworów z literatury XIX i XX wieku.
40. Mít o Prometeuszu i jego literackie przetworzenia. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów.
41. Przedstaw wzajemne relacje Polaków i Żydów na przykładzie wybranych utworów literatury XIX i XX wieku.
42. Motyw *vanitas* w literaturze. Scharakteryzuj różne sposoby ujęcia na wybranych przykładach.
43. Portrety mężczyzn w literaturze. Zanalizuj postawy bohaterów z wybranych utworów literackich różnych epok.
44. Portrety kobiet w literaturze. Przeprowadź analizę porównawczą bohaterów wybranych utworów literackich z różnych epok.
45. Bajka jako gatunek literacki. Zanalizuj i zinterpretuj utwory różnych epok, wskaż cechy gatunkowe.
46. Dramat szekspirowski a dramat romantyczny. Wskaż podobieństwa i różnice na wybranych przykładach.
47. Porównaj portrety rodzin polskich utrwalone w literaturze różnych epok. Scharakteryzuj kryteria, którymi kierowałeś się przy wyborze portretów rodzin polskich.
48. Pokolenie Kolumbów a współczesna młodzież. Zanalizuj ich postawy oraz porównaj system wartości obu tych grup. Zwróć uwagę na kontekst historyczny.
49. Halina Poświatowska o sobie, uczuciach i swojej poezji. Scharakteryzuj twórczość poetki uwzględniając jej listy i autobiografię.
50. Historia jako temat i pretekst w polskiej epice XIX i XX wieku. Przeanalizuj wybrane utwory.
51. Motyw przemijania w twórczości poetów po 1956 roku. Scharakteryzuj różne sposoby ujęcia tego motywu na wybranych przykładach.

52. Bunt jako przejaw wrażliwości czy szaleństwa? Interpretując wybrane utwory literackie, porównaj sposoby opisywania buntowników w literaturze różnych epok. Uwzględnij kontekst historyczny i kulturowy.
53. Motyw szatana w literaturze różnych epok. Scharakteryzuj różne wersje ujęcia tematu w oparciu o wybranych utworach.
54. Scharakteryzuj zjawisko poezji kapłańskiej, analizując i interpretując wybrane utwory Jana Twardowskiego i Wacława Oszajcy.
55. Obrazy Boga w literaturze różnych epok. Omów różne wersje ujęcia tematu w wybranych utworach.
56. Postać Żyda w literaturze XIX i XX wieku. Porównaj sposób jego ujęcia i zaprezentuj wnioski.
57. Wpływ tradycji romantycznej na twórczość literacką następnych pokoleń. Scharakteryzuj problem na wybranych przykładach.
58. Renesansowa mądrość w utworach M. Reja, J. Kochanowskiego i M. Sępa Szarzyńskiego. Zanalizuj wybrane utwory literackie, wskaż podobieństwa i różnice w przyjętych przez poetów postawach wobec życia.
59. Emigrant jako bohater literacki. Przedstaw problem ukazany w literaturze, analizując wybrane utwory.
60. Postać chłopca w literaturze polskiej. Scharakteryzuj ewolucję jego wizerunku w oparciu o wybrane utwory literackie.
61. Scharakteryzuj motywy mitologiczne i ich literackie reinterpretacje w oparciu o twórczość Zbigniewa Herberta.
62. Obraz polskiego dworu szlacheckiego w literaturze. Zanalizuj sposoby prezentacji, uwzględniając celowość opisów w wybranych utworach literackich.
63. Na podstawie wybranych utworów literackich omów motyw zdrady w literaturze różnych epok.
64. Zaprezentuj literackie portrety dzieci i wyjaśnij ich funkcje w wybranych utworach.
65. Postać szlachcica w literaturze polskiej. Odwołując się do wybranych utworów wyjaśnij funkcje i sposoby prezentowania szlachcica w literaturze.
66. Dzieciństwo jako motyw literacki. Rozważ temat, odwołując się do wybranych przykładów.
67. Na wybranych przykładach omów różne sposoby ukazywania motywu rewolucji w literaturze polskiej na przestrzeni epok. Wskaż na przyczyny różnic tych obrazów.
68. Funkcja motywu podróży w utworach literackich. Rozważ temat, odwołując się do wybranych przykładów.
69. Kara jako konsekwencja zbrodni. Omów problem, zwracając uwagę na odmienne sposoby jego ujęcia w wybranych utworach literackich różnych epok.
70. Przedstaw rolę aluzji mitologicznej i biblijnej w wybranych utworach współczesnych poetów.
71. Na wybranych przykładach scharakteryzuj zjawisko groteski w dramacie XX wieku. Określ jaką funkcję pełni w tych tekstach?
72. Jakie znaczenie dla interpretacji utworu ma motto? Omów na wybranych przykładach literackich.
73. Przedstaw i porównaj różnorodne wizje katastrofy w literaturze. Odwołaj się do wybranych utworów literackich.
74. Funkcje opisów przyrody w wybranych tekstach literackich. Przedstaw problem po analizie i interpretacji odpowiednio dobranej literatury.
75. Temat radości życia i jej źródeł w literaturze polskiej. Omów problem, odwołując się do wybranych tekstów.
76. Tradycja powstań w literaturze polskiej. Omów problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
77. Motyw przemijania i śmierci w literaturze. Omów problem odwołując się do wybranych utworów.
78. Wskaż na połączenie humoru i refleksji nad życiem we fraszkach. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
79. Rozmowy z Bogiem. Zinterpretuj temat, określając formę i funkcję literackiego przekazu wybranych twórców.

II. ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Inspiracje antyczne w dobie renesansu i oświecenia. Scharakteryzuj je, analizując wybrane dzieła literackie i inne (np. malarskie, rzeźbiarskie, architektoniczne).
2. Malarstwo, rzeźba i architektura jako inspiracje dla literatury w Młodej Polsce. Omów temat, analizując celowo dobrane utwory.
3. Dialog z tradycją literacką w obrazach i rzeźbach. Analiza wybranych dzieł.
4. Kostium historyczny i jego funkcja w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów sposoby i cele jego wykorzystania w wybranych dziełach.
5. Funkcje brzydoty w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przeanalizuj wybrane dzieła.
6. Obrazy miasta jako przestrzeni życiowej. Analiza porównawcza wybranych dzieł literackich i innych (np. malarskich, filmowych).
7. Symbolika stroju. Omów, analizując wybrane dzieła literackie i inne (np. malarskie, rzeźbiarskie, filmowe, teatralne).
8. Sposoby kreowania obrazu natury w poezji i malarstwie. Analiza wybranych dzieł.
9. Artystyczne interpretacje powstań narodowych w literaturze i malarstwie (analiza porównawcza dzieł).
10. Różne oblicza rewolucji w literaturze i innych sztukach (malarstwie, filmie). Analiza porównawcza dzieł.
11. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie - omów jego najciekawsze Twoim zdaniem wykorzystania. Scharakteryzuj kryteria oceny, którymi się posłużyłeś przy wyborze.
12. Metody budowania nastroju w literaturze i przedstawieniu teatralnym (analiza wybranych dzieł).
13. Katastroficzne wizje i obrazy zagłady w dziełach literackich i filmowych (analiza wybranych dzieł).
14. Literackie świadectwa fascynacji architekturą. Zanalizuj wybrane utwory literackie i dzieła architektoniczne.
15. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów wybrane przykłady.
16. Problemy filmowej adaptacji. Porównaj film z jego literackim pierwowzorem; oceń adaptację.
17. Zbigniew Herbert i Krzysztof Kieślowski jako twórcy dekalogu człowieka czasów zagrożenia. Odwołując się do wybranych dzieł, wskaż podobieństwa i różnice.
18. Obecność wątków i motywów mitologicznych w literaturze i malarstwie Młodej Polski. Na podstawie wybranych przykładów omów różne sposoby czerpania inspiracji z mitologii.
19. Wybitne adaptacje filmowe. Odwołując się do wybranych przykładów, zaprezentuj filmy, które Twoim zdaniem zdecydowanie górują nad literackim oryginałem.
20. Impresjonizm w malarstwie i literaturze. Omów na podstawie wybranych przykładów.
21. Niepokoje wieku XVII i ich odbicie w literaturze, malarstwie, muzyce... Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
22. „Teatr mój widzę ogromny”. Na podstawie wybranych przykładów omów wpływ Wyspiańskiego na wielką reformę teatru europejskiego z przełomu XIX i XX wieku.
23. Motyw powstania styczniowego i jego funkcje w literaturze i malarstwie XIX wieku. Omów na podstawie wybranych przykładów.
24. Mechanizmy działania systemów totalitarnych. Omów na podstawie wybranych przykładów literackich i filmowych.
25. Ludowe inspiracje w literaturze i sztuce różnych epok. Przedstaw wybrane przykłady.
26. Różne wizerunki kobiety w literaturze i sztuce modernizmu. Przedstaw na podstawie wybranych przykładów.
27. Portret Sarmaty w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na podstawie wybranych dzieł literackich i plastycznych.
28. Zaprezentuj motyw tańca i określ jego funkcję w literaturze i dziełach plastycznych.
29. Portret matki w literaturze i sztuce. Zaprezentuj temat na podstawie wybranych przykładów.
30. Różnorodne ujęcia motywu ogrodu w literaturze i sztuce. Przedstaw na podstawie wybranych przykładów.
31. Na podstawie wybranych przykładów przedstaw artystyczne ujęcie motywu macierzyństwa. Odwołaj się do dzieł literackich i plastycznych.
32. Na podstawie wybranych przykładów omów funkcjonowanie motywu grozy w literaturze i sztuce.

33. Odwołując się do wybranych przykładów literackich i filmowych, przedstaw relacje między rodzicami a dziećmi.
34. Dramat szekspirowski w adaptacjach filmowych. Porównaj wybrany dramat Szekspira z jego filmową adaptacją.
35. Współbrzmienie muzyki i poezji. Analizując wybrane teksty kultury współczesnej, scharakteryzuj związki pomiędzy muzyką i poezją.
36. Scharakteryzuj rolę języka dzieła literackiego i języka filmu w kreowaniu przyrody na wybranych przykładach.
37. Na podstawie analizy wybranych dzieł przedstaw koncepcję piękna w literaturze, malarstwie i architekturze.
38. System totalitarny w literaturze i filmie. Zanalizuj i porównaj wybrane utwory z ich filmowymi adaptacjami (np. *Rok 1984*, *Mechaniczna pomarańcza*, *Folwark zwierzęcy*, *Mała apokalipsa*). Zwróć uwagę na wykorzystane środki wyrazu.
39. Funkcje brzydoty w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Zanalizuj wybrane dzieła.
40. Współczesne wersje motywu Madonny w literaturze i sztuce. Scharakteryzuj wybrane dzieła.
41. Różne oblicza rewolucji w literaturze i innych sztukach, (w malarstwie i filmie). Przeprowadź analizę porównawczą dzieł kultury.
42. Poetyckie spojrzenie na arcydzieła malarstwa. Zanalizuj i porównaj wybrane utwory liryczne i obrazy.
43. Świat prowincji w opowiadaniach B. Schulza i obrazach M. Chagalla. Zanalizuj i porównaj utwory literackie i dzieła malarskie.
44. Od ilustracji do kreacji. Zanalizuj i porównaj wybrane utwory literackie z ich filmowymi adaptacjami (np. *Jądro ciemności* J. Conrada - *Czas Apokalipsy* F.F. Coppoli i in.).
45. *Wesele* S. Wyspiańskiego – sto lat realizacji scenicznych – dokonaj wyboru znaczących przedstawień i scharakteryzuj przyczyny żywotności utworu.
46. Realizacje teatralne *Dziadów* A. Mickiewicza na scenach polskich. Scharakteryzuj problem na wybranych przykładach.
47. Filmy Jerzego Hoffmana jako interpretacje dzieł Henryka Sienkiewicza. Zanalizuj i porównaj wybrane filmy z ich literackimi pierwowzorami. Oceń adaptacje.
48. Metody budowania nastroju w literaturze i malarstwie. Zanalizuj wybrane dzieła.
49. Podróże przez piekło świata. Scharakteryzuj funkcjonowanie tego toposu na podstawie wybranych dzieł literackich i filmowych.
50. Człowiek średniowiecza a człowiek renesansu. Scharakteryzuj sposoby kreowania człowieka w literaturze i sztuce obu epok.
51. Muzyka w literaturze i filmie. Zanalizuj wybrane dzieła literackie i filmowe. Omów, jaką rolę pełni w nich muzyka oraz jakie są sposoby jej ukazywania.
52. Portrety rodzin w literaturze i sztuce różnych epok. Porównaj sposób ujęcia tego motywu.

III. JĘZYK

1. Scharakteryzuj zjawisko nowomowy na podstawie zebranego materiału badawczego.
2. Formy korespondencji dawniej i dziś. Scharakteryzuj zjawisko na podstawie zebranych przez siebie przykładów
3. Scharakteryzuj wpływ cenzury na język literacki wybranych dwóch epok.
4. Reklamy radiowe. Scharakteryzuj różne formy ekspresji, środki wyrazu charakterystyczne dla tego typu wypowiedzi.
5. Scharakteryzuj specyfikę językowo – stylistyczną felietonu na wybranych przykładach.
6. Potrzebne i zbędne zapożyczenia we współczesnej polszczyźnie. Scharakteryzuj zjawisko na podstawie zebranych przez siebie przykładów
7. Słownictwo i frazeologia na usługach reklamy. Analizując problem, odwołaj się do reklamy prasowej i telewizyjnej.
8. Język środków masowego przekazu. Dokonaj jego charakterystyki na wybranych przykładach.
9. Obrazy malowane słowem. Scharakteryzuj zabiegi językowe w poezji i prozie Młodej Polski.

10. Wskaż i scharakteryzuj nowatorstwo Norwidowskiej koncepcji języka.
11. Literacka geneza przysłów i sentencji. Scharakteryzuj, jakie zasady etyczne są w nich zawarte.
12. Język erotyki młodopolskiej. Scharakteryzuj ten styl literacki, odnosząc się do wybranych utworów.
13. Nowatorstwo językowe w twórczości B. Leśmiana. Scharakteryzuj problem, odwołując się do wybranych tekstów poetyckich.
14. Przeanalizuj strukturę językową wybranego utworu dramatycznego, zwracając uwagę na podstawowe funkcje języka.
15. Związki frazeologiczne w prasie sportowej. Korzystając z czasopism sportowych, zbierz materiał rzeczowy, zanalizuj go i oceń pod względem poprawności językowej.
16. Scharakteryzuj język wybranych bohaterów *Lalki* B. Prusa. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową.
17. Język mieszkańców Twojego regionu. Zbierz materiał rzeczowy i dokonaj jego analizy.
18. Scharakteryzuj poprawność językową wybranych artykułów z prasy sportowej. Scharakteryzuj kryteria, którymi się posłużyłeś.
19. Analizując zebrany materiał rzeczowy, scharakteryzuj język danej grupy społecznej lub zawodowej.